

ДЛЯ ПРИХИЛЬНИКІВ «ГОЛОДНИХ ІГОР»
ТА «ХОДЯЧИХ МЕРШІВ»

ФАНТАСТИЧНИЙ ПІДЛІТКОВИЙ БЕСТСЕЛЕР

Александра Бракен — молода американська письменниця, авторка бестселерів за версією *The New York Times* та *USA TODAY*. Її романи стали справжньою сенсацією в жанрі підліткового фентезі, їх перекладено 15-ма мовами. Права на екранізацію роману «Темні уми» придбала кінокомпанія «Двадцять століття Фокс».

ВОНИ ІНАКШІ. ТОМУ ЇХ ХОЧУТЬ ЗНИШИТИ

Коли Рубі прокинулася у свій десятий день народження, щось у ній самій і в її житті назавжди змінилося. І ця зміна виявилася такою жахливою, що через кілька днів дівчинку вже доправили у Термонд — спеціальний «реабілітаційний» табір для незвичайних дітей.

Рубі вижила після загадкової епідемії та набула надприродних здібностей, які поки що не може контролювати. Вцілілих дітей за ступенем загрози для суспільства ділять на Зелених, Жовтих, Синіх, Помаранчевих і, найнебезпечніших, Червоних. Майже шість років, проведених у Термонді, Рубі маскувалася під Зелену, а тепер їй загрожує викриття та смерть. Дівчина не здогадується, що її врятують і вона, ризикуючи життям, разом із іншими вцілілими дітьми шукатиме таємничий Іст-Рівер... Що чекає на Рубі? Хто і навіщо намагається знищити дітей із потужною надприродною силою?

ЧІПЛЯЄ... БРАКЕН СТВОРИЛА ЗАХОПЛИВИЙ І ВОДНОЧАС
МОТОРОШНИЙ ДИСТОПІЙНИЙ СВІТ.

KIRKUS REVIEWS

www.bookclub.ua

ISBN 978-617-12-5131-1

9 786171 251311

«THE DARKEST MINDS»
film artwork © 2018
Twentieth Century Fox Film
Corporation.
All Rights Reserved.

АЛЕКСАНДРА БРАКЕН

АЛЕКСАНДРА
БРАКЕН

ТЕМНІ
УМИ

ТІ, ЩО ЗМІНИЛИСЯ, ЗМІНЯТЬ УСЕ

МАСШТАБНА ЕКРАНІЗАЦІЯ ВІД КІНОКОМПАНІЇ «ДВАДЦЯТЬ СТОЛІТТЯ ФОКС»

ТЕМНІ
УМНІ

ALEXANDRA
BRACKEN

THE
DARKEST
MINDS

АЛЕКСАНДРА
БРАКЕН

ТЕМНІ
УМКИ

ХАРКІВ КЛУБ
СІМЕЙНОГО
2018 ДОЗВІЛЛЯ

УДК 821.111(73)
Б87

Жодну з частин цього видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Публікується з дозволу *Writers House LLC*
та *Synopsis Literary Agency*

Перекладено за виданням:
Bracken A. *The Darkest Minds : A Novel* /
Alexandra Bracken. — New York : Hyperion, 2012. — 496 p.

Переклад з англійської *Юлії Григоренко*

ISBN 978-617-12-5131-1
ISBN 978-1-4231-5737-3 (англ.)

© Alexandra Bracken, 2012
© Hemiro Ltd, видання українською мовою, 2018
© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», переклад і художнє оформлення, 2018

*Присвячую Стефані та Деніелу,
які були зі мною в кожному мінівені*

ПРОЛОГ

Коли білий шум затих, ми працювали в садку — пололи.

Цей шум завжди діяв на мене зле. Байдуже, була я надворі, вечеряла в їдальні чи самотувала у своєму боксі. Коли він лунав, пронизливий звук вибухав у моїх вухах, наче зладнана з відтинка труби саморобна бомба. Решта дівчат у Термонді оговтувалася за кілька хвилин, струщуючи з себе нудоту та відчуття дезорієнтації так само легко, як ото струщують травинки, що причепились до табірної роби. А що ж я? Минали години, перш ніж я могла знову стати собою.

І цього разу все мало би бути так само.

Але не було так само.

Я не бачила, що саме спричинило це покарання. Ми працювали настільки близько до табірної електропастуха, що, здавалося, саме повітря пропахло напругою, від якої нили зуби. Може, хтось насмілився вийти за межі садової загорожі. А може, хтось, втіливши всі наші найбільші мрії, жбурнув каменюкою в голову найближчому солдатові спецсил Псі. Це ще гірше, хоч і було би того варте.

Усе, що я знала напевне, — це те, що гучномовець над головою видав два застережних сигнали: один короткий, другий — довгий. У мене аж мороз пішов по шиї, коли я, міцно затуливши долонями вуха і напруживши плечі в передчутті удару, шелепнула у вологий ґрунт.

Власне, звук, який пролунав з гучномовця, не був білим шумом. Радше то було несусвітнє дзижчання, що інколи накриває тебе, коли ти сидиш на самоті з тишею чи коли прислухаєшся до млявого гудіння комп'ютерного монітора. Для уряду США і, зокрема, його Департаменту Псі-молоді це було дитя любові автосигналки та бормащини: коли воно, оживши, починало пронизливо верещати, у тебе кровоточили вуха.

У буквальному сенсі.

Звук, що його видавали динаміки, шматував кожнісінький нерв у моєму тілі. Він прорвався крізь мої руки і, заглушуючи верещання сотні підлітків-психів, загіздився в осередді мізків, куди я жодним чином не могла проникнути і притлумити його.

Мої очі переповнилися сльозами. Я уткнула обличчя в землю, і все, що відчула у роті, — смак крові та землі. Поряд зі мною додолу гепнулася дівчинка, розтуливши рота в крику, який я не могла почути. Все інше зникло з очей.

Моє тіло стрясалося під розміреними хвилями статичних розрядів, скручуючись, неначе пожовклий від часу папір. Чиїсь руки термосили мене за плечі. Хтось кликав мене на ймення — Рубі, — але той хтось був занадто далеко, щоби я могла відповісти. Я зникала, зникала, зникала, занурюючись у безвість, аж поки земля проковтнула мене до решти одним глибоким вдихом. А потім запала пітьма.

І тиша.

1

Першою померла Грейс Сомерфілд.

Принаймні першою в моєму тодішньому четвертому класі. Я переконана, що на той час тисячі, а може, й сотні тисяч дітей уже давно пішли її шляхом. Люди надто мляво пов'язували всі ці нещастя до купи — чи принаймні вони змогли знайти ефективний спосіб тривалий час тримати це від нас у таємниці, навіть після того як діти почали вмирати.

Коли згадані смерті таки впливли на чисту воду, в нашій початковій школі вчителям та персоналу суворо заборонили говорити з нами про те, що тоді називали «хворобою Евергарта», названою за йменням Майкла Евергарта — хлопчика, котрий першим помер від цієї хвороби. Згодом хтось десь вирішив переназвати її: гостра підліткова ідіопатична нейродегенерація — скорочено ГПН. Відтак ця хвороба стала хворобою не лише Майкла. Вона стала хворобою всіх нас.

Усі дорослі, яких я знала, приховували правду під машкарою посмішок та обіймів. А я досі застрягла у своєму світку, витвореному із сонячного саява, поні та колекції перегонових машинок. Озираючись назад, не йму віри, що я могла бути настільки наївною, прогавивши безліч тривожних «дзвіночків». Навіть найпомітніші, як-от, приміром, той, коли мій тато, полісмен, почав затримуватися на роботі допізна, а коли нарешті повертався додому, то ледве знаходив у собі сили поглянути на мене. Водночас мама посадила мене на сувору вітамінну дієту і відмовлялася залишати мене на самоті навіть на кілька хвилин.

З іншого боку, мої тато з мамою були одинаками в сім'ї. Я не мала кузена чи кузини, смерть яких заздалегідь насторожила б мене, а коли на додачу мама не дозволила татові встановити «отой душевисмоктувальний вир із прилизаних дебільних шоу», — зазвичай знаний як «телевізор», — то це означало, що

ніякі страхітні новини не потривожать мій світ. Ця обставина, а також татів ЦРУ-контроль щодо доступу до Інтернету значною мірою гарантували, що я більше перейматимуся розсаджуванням на ліжку своїх плюшевих звіряток, аніж можливістю померти, не доживши до десяти років.

Тож я абсолютно не була готова до того, що трапилося п'ятнадцятого вересня.

Напередодні вночі йшов дощ, тому батьки відправили мене до школи в червоних гумових черевиках. У класі ми говорили про динозаврів та вчилися писати прописом, аж поки пані Порт зі звичним полегшенням на обличчі не відпустила нас на обід.

Я чітко пам'ятаю кожен дрібницю того обіду, і не тому що сиділа за столом просто навпроти Грейс, а тому що вона була першою, і цього не повинно було статися. Вона не була дівчиною на подобу якоїсь старушенції. І в неї не було раку, як у маминої подружки Сари. Ні алергії, ні кашлю, ні травми голови — нічогосінько. Коли вона вмирала, її шкіра почала синіти, і ніхто з нас тоді не збагнув, що коїться, допоки вже не було запізно.

Грейс саме розпочала запеклу дискусію про те, чи справді в її стаканчик із желе потрапила муха. Червона маса дрижала і навіть трохи вилізла назовні, коли дівчинка, розмахуючи пластиковим стаканчиком, трохи сильніше стиснула його. Певна річ, кожен прагнув висловитися про те, чи там була справдешня муха, чи то лише шматочок цукерки, яку сама Грейс і встромила туди. І я не виняток.

— Я не брехунка, — заявила Грейс, — я просто...

Вона затнулася. Пластиковий стаканчик вислизнув із її рук, вдарившись об стіл. Вона роззявила рота, втупившись поглядом у щось просто над моєю головою. Грейс насупила брови, немовби слухала, як хтось пояснює щось вкрай складне.

— Грейс, — пригадую, запитала я. — З тобою все гаразд?

Її очі закотились, на мить зблиснувши білками, а потім повіки опустились. Грейс ледь чутно зітхнула, настільки легко, що не здмухнула навіть пасемця волосся, що прилипло до її губ.

Усі ми, сидячи навколо неї, завмерли, прокручуючи в головах одну й ту саму думку: вона знепритомніла. За тиждень чи

два до цього Джош Престон знепритомнів на гральному майданчику, бо, як пояснила пані Порт, у нього в організмі виявилося замало цукру — ну чи щось на подобу цього.

Жінка, котра чергувала в їдальні, метнулася до столу. Вона була однією із чотирьох підстаркуватих леді, які, надягнувши білі ковпаки й озброївшись свистками, впродовж тижня по-змінно чергували в їдальні та на спортивному майданчику. Я навіть не уявляла, чи був у неї хоч сякий-такий медичний сертифікат, крім туманних уявлень про штучне дихання, але вона все одно стягнула обм'якле тільце Грейс додолу.

Оточена нашорошеною аудиторією, вона приклала вухо до яскраво-рожевої сорочки Грейс, намагаючись розчути дихання, але дихання не було. Не знаю, що старенька подумала, але вона почала верещати, а через мить біля нас заюрмилися білі ковпаки і обличчя любителів повітрішатися. Лише коли Бен Чо штурхнув кросівкою обм'яклу руку Грейс, ми зрозуміли, що вона померла.

Діти навколо кинулися в крик. Одна дівчинка, Тесс, так розридалася, що почала задихатись. Дітвора водномить гайнула до виходу з кафетерію.

Я ж заціпеніла поміж покинутих обідів, витріщаючись на стаканчик з желе, а тим часом жах проповз до моїх рук і ніг, і тоді мені здалося, що я примерзла до свого стола навічно. Гадки не маю, скільки би я ще там ціпеніла, якби не підійшов охоронець і не виніс мене назовні.

«Грейс — мертва, — міркувала я. — *Грейс мертва?* Грейс мертва».

І потім все тільки погіршало.

Через місяць після першої великої хвилі смертей Центр із контролю та запобігання хворобам видав п'ятикроковий перелік симптомів, щоби допомогти батькам визначити, чи перебуває їхня дитина під загрозою ГПІНа. На той час половина моїх однокласників уже померла.

Мама так добре заховала листівку з переліком, що я знайшла її лише випадково, залізши в кухні на стільницю в пошуках захованої мамою шоколадки, і там, за формочками для випікання, угледіла її.

Як визначити, чи ваша дитина під загрозою, — зазначалося на флаері. Я впізнала цей оранжевий аркушик: кілька днів

тому місис Порт передала його для батьків тих кількох учнів, котрі ще в неї залишилися. Вона склала аркуш удвоє, а відтак ще й за допомогою степлера скріпила трьома скобами, щоби ми не могли прочитати. «ЛИШЕ ДЛЯ БАТЬКІВ РУБІ» — напис на зовнішній стороні був тричі підкреслений. Тричі — це вже серйозно. Батьки явно хотіли забезпечити мене від чогось.

На моє щастя, листок був уже розпечатаний.

1. Ваша дитина раптом стає млявою та замкненою і/чи втрачає цікавість до занять, які їй раніше подобались.
2. У нього/неї з'являються значні труднощі в концентрації, чи, навпаки, він/вона гіперконцентрується на завданнях, унаслідок чого він/вона втрачає лік часу і/чи забуває про себе й інших.
3. У нього/неї починаються галюцинації, блювота, хронічні мігрені, провали в пам'яті і/чи непритомні стани.
4. Він/вона проявляє схильність до невмотивованих спалахів агресії, нерозважливих вчинків чи самоскалічення (непояснимі опіки, синці чи порізи).
5. У неї/нього розвивається небезпечна і незрозуміла поведінка чи здібності, які завдають вам чи іншим фізичної шкоди.

ЯКЩО У ВАШОЇ ДИТИНИ НАЯВНИЙ БУДЬ-ЯКИЙ ІЗ ВИЩЕЗАЗНАЧЕНИХ СИМПТОМІВ, ЗАРЕЄСТРУЙТЕ ЙОГО/ЇЇ НА САЙТІ PIN.GOV І ЧЕКАЙТЕ, ПОКИ ВАМ ПОВІДОМЛЯТЬ ПРО ТЕ, У ЯКУ НАЙБЛИЖЧУ ЛІКАРНЮ ЇЇ СЛІД ВІДВЕЗТИ.

Дочитавши листівку й акуратно її згорнувши, я поклала її на попереднє місце, а потім виблювала у рукомийник.

Згодом на тижні зателефонувала бабуся і своїм звичним, «по-бабусиному» переконливим тоном пояснила мені, що куди не кинься — повсюди вмирають мої однолітки. Але лікарі шукають цьому ради, і мені не слід хвилюватись, адже я — її онуця, тому зі мною все буде гаразд. Я ж повинна бути цяцею і сказати батькам, якщо почуватимуся якимось дивно, еге ж?

Усе вкрай стрімко обернулося з поганого на жахливе. За тиждень після того як у нашому кварталі поховали трьох чи чотирьох дітей, президент звернувся з офіційною промовою

до народу. Мама з татом дивились трансляцію наживо у комп'ютері, а я підслуховувала, стоячи за дверима кабінету.

— Мої співгромадяни, американці, — звернувся президент Грей, — сьогодні нас спіткала нищівна криза, яка загрожує не лише життю наших дітей, а й майбутньому всього нашого великого народу. Хай втіхою для вас стане те, що в цей скрутний час ми тут, у Вашингтоні, розробляємо програми, які допоможуть не лише родинам, які постраждали від цієї страхотної хвороби, а й тим благословенним дітям, котрим пощастило вижити.

Як мені в цю мить хотілося побачити його обличчя, бо, гадаю, він знав — мусив знати, — що це грізне передвістя на шляху до нашого начебто прекрасного майбутнього вже нічим не зарадить тим упокоєним дітям. Закопані в землю чи спалені на попіл, вони вже нічого не могли вдіяти, окрім як навідуватись у спогади тих, хто їх любив. Їх не стало. На віки вічні.

А що ж ці листочки із симптомами, що їх учителі, перед тим як розіслати по домівках, акуратно склали і скріпили степлером, ті листочки, які сотні разів зачитували в телевізійних новинах, поки в нижньому кутку екрана миготіли світлини покійних дітей? Вони ніколи не боялись дітей, котрі ще можуть померти, як не боялись і тієї порожнечі, яка, можливо, зостанеться після дитячої смерті.

Вони боялися нас — тих, хто смертю смерть подолав.

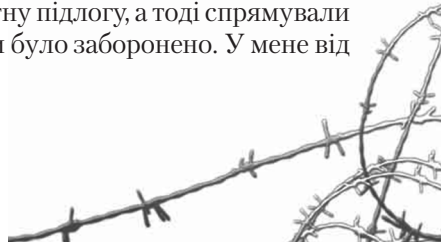
2

Коли нас привезли в Термонд, надворі дощило, і дощило цілий тиждень, а потім ще й наступний. Це був крижаний дощ, такий дощ, що якби було на п'ять градусів холодніше, він перетворився би на сніг. Пригадую, як краплі торували хаотичні стежки уздовж шибок у шкільному автобусі. Якби я знову опинилась у батьківській машині, прямуючи додому, то проводила би пальцем по отих звивистих путівцях на холодному склі. Проте зараз мої руки туго зв'язані за спиною, а чоловіки в чорних уніформах посадовили нас по чотири на сидіння. Місця заледве вистачало на вдих і видих.

Від тепла сотні з гаком тіл вікна в автобусі взялися туманом, створюючи таку собі запону від світу ззовні. Згодом вікна тих жовтих автобусів, у яких колись возили дітей до школи, зашмариють чорною фарбою. Просто наразі їм це ще не спало на гадку.

Упродовж п'ятигодинної поїздки я сиділа біля вікна, тому коли дощ на якийсь час втишувався, мала змогу роздивитись тонкі смужки краєвиду, що миготів за вікном. Для мене все виглядало на один штиб: зелені ферми, густі хащі дерев. Може, ми ще досі у Вірджинії. Дівчинка, котра сиділа поруч мене і яку згодом класифікують як Синю, начебто впізнала один із дорожніх знаків, бо якоїсь миті нахилилася ближче до вікна, щоби розгледіти напис. Щось у ній мені здалося знайомим, можливо, я колись зустрічала її в моєму місті чи, можливо, вона жила в сусідньому. Гадаю, всі діти навколо мене були з Вірджинії, але перевірити те не було жодної змоги. Позаяк існувало одне правило правил — *мовчання*.

Коли напередодні мене забрали з дому, нас, спільно з іншими дітьми, цілу ніч протримали в якійсь подобі складу. Приміщення наче купалося в неприродно яскравому освітленні. Нас розсадили купками на брудну цементну підлогу, а тоді спрямували в обличчя три прожектори. Спати було заборонено. У мене від

пилюки так сильно сльозилися очі, що я заледве могла розгледіти холодні й бліді обличчя навколо, а про лица солдат, котрі, пильнуючи нас, стояли просто за прожекторами, навіть не йшлося. Якимось дивним чином вони втратили свою цілісність, перестали бути для мене звичайними чоловіками та жінками. У сірому тумані напівсну вони уявлялися мені зібраними із дрібненьких, страхітних шматочків: бензиновий запах кремю для взуття, порипування грубої шкіри, гидливо скривлені губи. Удар у бік носакон черевика вирвав мене зі сну.

Наступного дня ми їхали в цілковитій тиші, якщо не зважати на солдатські рації та плач кількох дітлахів на задніх сидіннях. Хлопчик, котрий сидів на іншому кінці нашого сидіння, обпісав штани, але не хотів зізнаватись у цьому рудій жінці-солдату із Псі-відділу, котра стояла поруч. Минулого разу, коли він поскаржився, що цілий день нічого не їв, вона просто надавала йому ляпасів.

Я опустила голі стопи на підлогу, сподіваючись, що коліна не надто тремтітимуть. У голові паморочилось з голоду, а періодичні приступи нудоти притлумлювали навіть пароксизми страху, що пронизував мене. Було важко зосередитися, але ще важче було сидіти; мені здавалося, що я стискаюсь, намагаючись якомога сильніше втиснутися в крісло, а ще краще — цілковито зникнути. Я вже не відчувала рук, які занадто довго були зв'язані. Я намагалась розтягнути пластиковий поясок, що стягував їх, але все намарно: поясок лише глибше увіп'явся у м'яку шкіру зап'ястків.

Сили спеціального Псі-підрозділу (ССП) — приблизно так говорив водій про себе та решту солдатів, коли вони забирали нас зі складу. *Ви поїдете з нами за наказом командувача силами спеціального Псі-підрозділу, Джозефа Трейлора.* Він підняв угору руку з документом, тому, гадаю, це було правдою. Хай там як, а мене вчили не сперечатися з дорослими.

Автобус втрапив у глибоку вибоїну, звертаючи з вузької дороги на ще вужчу і бруднішу. Нові вибоїни розбудили всіх, хто почувався не надто зле чи був достатньо виснаженим, щоби заснути. Водночас заворушилися і люди в чорному. Чоловіки та жінки випросталися, прикипівши поглядами до вітрового скла.

Височенну загорожу першою побачила я. Темно-сіре небо надавало всьому довкола якоїсь похмурої, густої синяви, але

загорожі це не стосувалося. Вона сяяла чистим сріблом, у той час як вітер свистів крізь відчинену браму. Трохи нижче мого вікна хтозна-скільки чоловіків і жінок у повній уніформі жвавою ходою супроводжували автобус. Охорона із ССП, що стояла на пропускному пункті, віддала честь водієві, коли той проминав браму.

Нарешті автобус, гойднувшись, зупинився, але поки брама табору не зачинилась, ми змушені були стояти непорушно. Посеред безгоміння брязкіт її засувів здався гуркотом грому. Наш автобус не був першим, що проминув цю браму, — перший прибув рік тому. І останнім він також не був. Останній прибуде за три роки, коли табір буде заповнений вщерть.

Коли у дверях з'явився солдат у чорному плащі-дощовику, всі в автобусі затамували подих. Водій нагнувся і потягнув ручне гальмо — і цим розвіяв останні надії на те, що це лише тимчасова зупинка.

Це був чоловік неймовірних розмірів, якого зазвичай сподіваєшся побачити в кіно у ролі велетня, чи негідника — у мультіках. Солдат ССП не відкидав каптура, приховуючи своє обличчя, волосся і все, за чим його можна було би впізнати згодом. Хоча, здається мені, все це дурня. Він же говорив не від свого імені. Він говорив від імені всього табору.

— Зараз ви підведетесь і організовано вийдете з автобуса, — прокричав він. Водій спробував передати йому мікрофон, але солдат вибив його рукою. — Вас поділять на групи з десяти осіб і відведуть на тестування. Не намагайтеся втекти. Не розмовляйте. Не робіть *нічого*, про що вас не просять. За недотримання цих інструкцій ви будете покарані.

У свої десять я була однією з наймолодших в автобусі, хоча, звісно, було й кілька ще молодших дітей. Решта здебільшого мала років дванадцять, ба навіть тринадцять. І якщо ненависть і підозра, якими палали солдатські очі, змусили мене примружитись, то в старших дітей вони лише розпалили бунтівні настрої.

— Та пішов ти нафіг! — крикнув хтось із заднього сидіння автобуса. Ми вмить озирнулися, саме в той момент, коли рудоволоса жінка-солдат зацідила прикладом гвинтівки просто в рот підлітка. Він пронизливо скрикнув від болю та подиву, коли вона повторила це ще раз, відтак я побачила, як з його рота бризнула кров, коли він, охоплений люттю, спробував

вдихнути. Із зв'язаними за спиною руками він ніяк не міг оборонитися. Мусив лише стерпіти.

Вони почали висаджувати дітей з автобуса, по четверо на раз. А я все ще спостерігала за тим хлопцем, який ніби оточив себе хмарою мовчазної, токсичної люті. Не знаю, чи хлопчина відчув, що я на нього дивлюся, абощо, але він розвернувся й перехопив мій погляд. Він підбадьорливо кивнув мені. А коли всміхнувся, то оголив ряд закривавлених зубів. Відтак я відчула, як мене піднімають із мого сидіння, а тоді, перш ніж усвідомила, що відбувається, я вже ковзала слизькими сходинками з автобуса, а за мить гепнулася під зливу. Інший ССПівець підняв мене з колін і провів за двома дівчатками, майже моїми однолітками. Одяг обліпив їхні тіла, наче стара, зношена на дрантя шкіра.

На землі було майже двадцять солдат, котрі вишиковували дітей в акуратні рядочки. Мої ноги цілковито загрузли в багноці, я вся тремтіла у своїй піжамі, але ніхто не це не зважав, ніхто не підійшов до мене, щоби розігнути пластиковий поясок, яким були зв'язані руки. Зціпивши зуби, ми мовчки чекали.

Я звела очі на хмари, підставивши обличчя під потоки дощу. Здавалось, на мене обвалюється мокрими шматками саме небо.

Останню четвірку підняли з автобуса і жбурнули на землю — поміж них був і хлопчик із розбитим обличчям. Він був останнім, одразу ж за високою білявкою з відсутнім поглядом. Я ледве могла їх розгледіти крізь дощову заслону і запотілі вікна автобуса, але була переконана, що хлопець, нахилившись, щось прошепотів дівчині на вухо, саме коли вона зробила перший крок, щоби зійти з автобуса. Дівчина кивнула, швидко сіпнувши підборіддям. Щойно її нога торкнулась землі, вона, метнувшись праворуч, вирвалася з рук найближчого охоронця. Хтось із ССПівців рявкнув страхітливе «Стій!», але дівчина, не зупиняючись, мчала до воріт. Уся увага присутніх була прикута до її втечі, і нікому навіть на гадку не спало поглянути на хлопчика, котрий усе ще перебував у автобусі, — нікому, крім мене. Він скрадливо зійшов з автобуса, біле худі спереду було замащене його ж кров'ю. Як і всім іншим, та сама жінка-солдат, котра нещодавно вдарила його, тепер допомагала зійти з автобуса. Побачивши, що вона схопила його під лікоть, я одразу ж відчула, як у тому місці занила моя рука —

там уже встиг утворитися синець; я бачила, як він, повернувшись, щось їй сказав, сказав із виразом абсолютного спокою на обличчі.

І бачила, як ССПівка, відпустивши його руку, витягнула з кобури пістолет і, не прохопившись ні словом, — навіть оком не зморгнувши, — встромила дуло собі в рот і натиснула курок.

Не знаю, чи це закричала я, чи цей притлумлений крик долинув від жінки, яка раптом усвідомила, що коїть, але якій забракло якихось дві секунди, щоби зупинитись. Її обличчя побіля автобуса — млявий порух щелеп, вирячені очі, обвисла шкіра — світилось у повітрі, немов негатив, значно довше від вибуху рудої крові впереміж зі жмутиками волосся.

Дитина, що стояла поряд зі мною, знепритомніла, а тоді вже не зосталось нікого навколо, хто б не кричав. ССПівка впала на землю тієї ж миті, коли скрутили дівчину, котра втікала. Дощ змивав солдатську кров із вікон і жовтих панелей автобуса, розмиваючи вздовж і впоперек темні патьоки, поки вони геть не зникли. Все відбулося вмить.

Хлопець дивився тільки на нас.

— *Біжіть!* — закричав він, незважаючи на вибиті зуби. — Чого ви стоїте? Біжіть, біжіть!

Але перша думка, яка промайнула в моїй голові, була не «*Хто ти?*» і навіть не «*Навіщо?*»

Я подумала: «*Але ж мені більше нікуди йти*».

Хлопець міг із таким самим успіхом розігнати весь автобус, оскільки паніка була неймовірна. Деякі діти послухалися його і побігли до загорожі, проте дорогу їм вже перегородила шеренга солдатів у чорному, котрі, здавалося, вигулькнули нізвідкіля. Більшість дітей просто стояли на місці і кричали, кричали, кричали, а дощ періщив, і ноги їхні наче вросли у багнюку. Дівчина збила мене з ніг плечем, коли один із солдатів кинувся до хлопчика, котрий досі стояв у дверях автобуса. Решта солдатів кричали нам, щоб ми сідали на землю і не ворушилися. Я вчинила так, як мені було наказано.

— Помаранчевий! — прокричав один із ССПівців у портативну рацію. — У нас надзвичайна ситуація біля центральної брами. Мені потрібні гамівні засоби для Помаранчевого...

Усе це відбувалось одразу ж після того, як хлопця з розбитим обличчям кинули на землю. В цю мить я зважилася

глянути в той бік. Цікаво, міркувала я, відчуваючи, як усю мене аж морозом проймає, чи він тільки один тут такий. Чи всі решта також можуть нашкодити одне одному?

Тільки не я, — промайнуло в голові, — не я, це якась помилка, помилка...

З відчуттям порожнечі десь посеред грудей я спостерігала, як якийсь солдат, взявши балончик із фарбою, намалював величезну помаранчеву літеру Х на спині хлопця. Наступної миті хлопець припинив кричати, бо ССПівці нап'яли йому на нижню частину обличчя якусь химерну чорну маску, схожу на собачий намордник.

Моє тіло вкрилося бісеринками поту. Відтак нас струнками рядами повели в ізолятор для сортування. По дорозі ми бачили інших дітей, які крокували від ряду жалюгідних дерев'яних кабінок у протилежному від нас напрямку. Всі вони були вдягнуті у білі роби з різного кольору іксами на спинах та написаними чорним номерами. Загалом я зауважила п'ять кольорів: зелений, синій, жовтий, помаранчевий і червоний.

Дітям із зеленими та синіми іксами дозволяли йти вільно, їхні руки не були зв'язані. А ті, що мали блідо-жовті, помаранчеві чи червоні ікси, продиралися крізь багно з руками та ногами, закутими в металеві кайданки; крім того, знизу одні кайданки з іншими з'єднував довгий ланцюг, через що діти змушені були йти один за одним. Помаранчеві мали на обличчях подібні до намордників маски.

Ми квапилися потрапити туди, де світло й тепло, а натомисть нас привели в приміщення, на вході до якого висів рваний аркуш паперу з написом «ІЗОЛЯТОР». Лікарі та медсестри вишикувалися вздовж довгого коридору і, кривлячись і похитуючи головами, спостерігали за нами. Картата кахлева підлога стала слизькою через дощ і бруд, тож мені довелося докласти чимало зусиль, щоби не послизнутись. У ніздрі вдарили запахи медичного спирту та якоїсь подоби лимона.

Один за одним ми зійшли по темних бетонних сходах на перший поверх, де стояли лише порожні ліжка та м'яко погойдувалися білі завіски. *Тільки не помаранчевий. І тільки не червоний.*

Я чула, як десь у моєму животі кишки виграють марші. Перед очима все ще стояло обличчя тієї жінки в мить, коли

вона натиснула курок, а наступної миті жмут закривавленого волосся падає біля моїх ніг. Мені постійно ввижалося мамине обличчя, коли вона замикала мене в гаражі. І постійно перед моїми очима було бабусине обличчя. *Вона прийде*, — запевняла я себе. — *Вона переконає маму і тата й прийде за мною. Вона прийде, прийде, прийде...*

Нагорі вони нарешті розрізали пластикові пояски, якими були стягнуті наші руки, а тоді нас знову розділили, відправивши половину праворуч у холоднющій коридор, а другу половину — ліворуч. Обидва краї коридору мали однакові-сінький вигляд: кілька зачинених дверей і маленьке віконце у самому кінці.

Якусь мить я просто дивилася, як у ту крихітну каламутну шибку вистукує дощ. Потім двері ліворуч розкрилися навстіж і в просвіті вигулькнуло щокате обличчя доволі підтопаного чоловіка. Він спершу мигцем глянув у наш бік, а відтак шепнув щось солдату, котрий стояв на чолі групи ССПівців. Одні за одними розчинилися й решта дверей, і дорослих побільшало. Єдине, що об'єднувало цих людей, окрім білих халатів, — вираз підозри на обличчях.

Без жодного пояснення ССПівці почали витягувати дітей з гурту і заштовхувати в кабінети просто в обійми лікарів. Вибух у наших лавах спантеличеного та розпачливого ремствування притлумило пронизливе голосіння сирени. Я відсахнулася, спостерігаючи, як одні за одними зачиняються двері, — цікаво, чи побачу я ще колись цих дітей?

Що з нами не те? Хоча здавалося, що в мою голову хтось напхав мокрого піску, я все ж зиркнула через плече. Хлопчика з побитим обличчям ніде не було видно, але спогад про нього переслідував мене впродовж усього мого перебування у таборі. Невже вони привезли нас сюди через те, що у нас «хвороба Евергарта»? Чи вони вважали, що ми всі помremo?

Як той хлопчик змусив оту ССПівку вчинити те, що вона вчинила? Що він їй сказав?

Поки я стояла, тремтячи так, що аж нили кістки, чиясь рука вхопила мою. Дівчинка, та сама, що збила мене з ніг біля автобуса, шалено зиркнула на мене. Її русяве волосся прилипло до обличчя, обрамляючи почервонілий шрам, що вигинався між верхньою губою та носом. Її темні очі зблиснули, і коли вона

заговорила, я побачила, що солдати хоч і зняли їй брекети, проте на передніх зубах залишили металеві тримачі.

— Не бійся, — прошепотіла вона. — Не треба, щоби вони помітили твій страх.

На ярличковій її жакета було написано «САМАНТА ДАЛ». Ярличок стирчав з-під коміра на її шиї, як нагадування про минуле.

Ми стояли пліч-о-пліч так близько, що сплетені пальці наших рук ховалися за моїми мішкуватими піжамними штанами і її багряним пуховиком. Вони перехопили її по дорозі в школу того ж ранку, коли прийшли за мною. Минув лише день, але я пригадую, якою ненавистю палали її очі, коли її всадовили на заднє сидіння автобуса, а відтак усіх нас замкнули... Вона не кричала, як усі решта.

Діти, котрі нещодавно зникли за дверима, тепер з'явилися знову, тримаючи в руках сірі светри і шорти. Замість того щоби повернути назад у наш стрій, їх повели вниз, не давши нам можливості хоч про щось від них дізнатися чи бодай запитливо глянути.

Вигляд у них наче не скривджений. Я відчувала запах маркера і чогось, схожого на спирт, але ніхто не кровоточив і не плакав.

Коли нарешті прийшла черга дівчинки, ССПівець, котрий стояв на чолі шеренги, різким рухом роз'єднав наші руки. Я хотіла піти разом із нею, а там хай буде, що буде. Все ж таки це краще, ніж знову опинитись на самоті, не маючи нікого й нічого, що могло би мене підтримати.

Мене проймала така дріж, що я змушена була обхопити себе руками, і тільки тоді тремтіння припинилося. Тепер я була першою в ряду й отупіло дивилася на картаті плитки, що виблискували між чорними черевиками ССПівця та моїми брудними ногами. Від втоми я вже й на ногах не стояла, тому що минула ніч була безсонною, а тепер від смороду вакси на солдатських черевиках у моїй голові ще дужче туманилося.

А тоді вони покликали мене.

Я опинилась у тьмяно освітленому кабінеті, наполовину меншому за мою тісну кімнатчину-спальню вдома, і я геть не пам'ятала, як увійшла туди.

— Ім'я?

Я дивилась на кушетку і дивний сірий пристрій, що, весь сяючи, нависав над нею.

З-за ноутбука на столі з'явилося обличчя лікаря. Вигляд у чоловіка був хворобливий, відтак здавалось, що його окуляри в тонкій срібній оправі ось-ось злетять з носа від будь-якого різкого поруху. У нього був неприродно високий голос, через що виникало враження, що він не говорить, а пищить. Я при-тулилася спиною до найближчих дверей, намагаючись збільшити відстань поміж мною та незнайомцем з його пристроєм.

Лікар прослідкував за моїм поглядом, спрямованим на кушетку.

— Це сканер, у ньому нема нічого страшного.

Мабуть, виглядала я не надто заспокоєно, бо він повів далі:

— Тобі ніколи не доводилось ламати руки-ноги чи вдаряти-ся головою? Знаєш, що таке комп'ютерна томографія?

Почувши в його голосі натяк на доброзичливість, я, заперечливо хитнувши головою, мимоволі ступила вперед.

— Зараз тобі доведеться прилягти на кушетку, щоби я переві-рив цим пристроєм, чи все гаразд з твоєю голівкою. Але спочатку скажи, як тебе звати.

Переконатись, чи все гаразд із головою. Та як він взнає?..

— Твоє ім'я, — раптом різко наголосив він.

— Рубі, — відповіла я, а відтак поспіхом додала прізвище.

Замислившись на мить, він почав швидко друкувати на клавіатурі.

Мій погляд знову привернув прилад: цікаво, це дуже боляче, коли зсередини досліджують твою голову? І чи зможе він якимось чином побачити, що я зробила?

— От дідько, як вони розлінилися! — пробурмотів він радше до себе. — Чому не була зроблена попередня класифікація?

Я зеленого поняття не мала, про що він плете.

— Коли тебе забирали, то про щось розпитували? — запитав він, підводячись. Кімната зненацька зробилася вкрай тісною. Він опинився біля мене, зробивши лише два кроки, а через два биття мого серця я вже встигла піддатися паніці. — Твої батьки повідомили солдатам твої симптоми?

— Симптоми? — вичавила я з себе. — У мене нема симптомів, у мене нема...

Він захитав головою, поволі дратуючись.

— Заспокойся. Ти тут у безпеці. Я не скривджу тебе. — Лікар продовжував говорити безбарвним тоном, у той час коли в його очах щось проглядалося. Речення звучали завчено.

— Буває чимало різних симптомів, — взявся пояснювати він, нахилиючись і зазираючи мені просто у вічі. Все, що я бачила, — це його криві передні зуби і темні круги навколо очей. Від нього пахло кавою та м'ятою. — Багато різних видів... дітей. Я зроблю знімок твого мозку, і це допоможе нам зрозуміти, до якої групи дітей тебе відправити.

Я похитала головою.

— У мене нема симптомів! Бабуся прийде, я присягаюсь, вона прийде і все вам пояснить. Ну будь ласка!

— А скажи-но мені, серденько, ти щось тямиш у математиці та ребусах? Зелені — неабиякі розумники, та ще й мають надзвичайну пам'ять.

Мої думки вмить повернулись до дітей на вулиці, до кольорових X на спинах їхніх сорочок. *Зелений*, — згадала я. А решта які кольори? *Червоний, синій, жовтий і...*

І помаранчевий. Як у хлопчика зі скривавленим ротом.

— Гарзд, — мовив він, глибоко вдихнувши. — Просто приляж на кушетку, і ми почнемо. Ну ж бо, прошу.

Я не ворухнулась. У моїй голові надто стрімко проносилися різні думки. Поглянути на лікаря мені вартувало неймовірних зусиль.

— *Негайно*, — повторив він, прямуючи до пристрою. — Не змушуй мене викликати солдатів. Повір мені, що вони не будуть із тобою церемонитися, як ото я. — Екран на бічній панелі засвітився від одного дотику, а відтак ожив і весь пристрій. Посеред сірого кола спалахнуло яскраве біле світло, і, поки прилад налаштовувався на черговий тест, воно то з'являлося, то зникало. Від пристрою йшли хвилі гарячого повітря, що, здавалось, поколює кожну пору мого тіла.

Усе, що я могла думати: *він дізнається, дізнається, що я зробила*.

Я знову притулилась спиною до дверей, намагаючись ручку. Все, що колись мені розповідав батько про незнайомих, здається, справджується. Це небезпечне місце. Цей чоловік лихий.

Я так трусила, що, мабуть, він вирішив, що я знепритомнію. А можливо, він збирався силоміць мене вкласти на

кушетку і тримати, поки сканер не опуститься і не зімкнеться наді мною.

Раніше я не була готова тікати, але тепер усе змінилося. Коли мої пальці стиснули дверну ручку, я відчула, як його рука ковзає по моїй непокірній кучмі темного волосся і міцно схоплює мене ззаду за шию. Шокована від доторку його холодних рук до моєї розпаленої шкіри, я спершу було сіпнула, а через мить, коли потилична кістка вибухнула болем, я закричала.

Він незмигнуто дивився на мене, раптом його погляд затуманився. Проте я бачила все, навіть те, що не повинна була. Руки, що вистукують по керму автомобіля; жінка у чорній сукні, котра нахилилася, щоби поцілувати мене; бейсбольний м'яч, що летить просто мені в обличчя, вилискуючи, наче смарагд; безкраї зелені луки; руку, що гладить дівчинку по волоссі... Хоча мої очі були заплющені, ці образи проносилися перед моїм внутрішнім зором, неначе кадри старого домашнього відео. Обриси людей та предметів спалахували на моїй сітківці, і не зникали, кружляючи довкола зіниць, ніби голодні примари.

Це не моє! — кричало моє серце. — *Вони мені не належать.*

Але невже всі ці картинки його? Що це — спогади? Думки?

А потім я побачила більше. Хлопчик, над яким точнісінько такий самий сканер, що мерехтить і димить. *Жовтий.* Я відчула, як це слово злітає з моїх губ, так наче я була там і сама його вимовила. Я побачила маленьку руду дівчинку на тому боці кімнати, дуже подібної на цю: вона здійняла палець — і стіл разом із ноутбуком піднялися перед нею на декілька дюймів вгору. *Синій,* — знову пролунав чоловічий голос у моїй голові. Хлопчик тримає олівець у руках, вдивляючись у нього так пильно, що аж страшно, — й олівець спалахує. *Червоний.* Картки з картинками та числами піднялися в повітря перед обличчям дитини. *Зелений.*

Я примружила очі, але не змогла відігнати образи, що спалахнули ще яскравіше, — шеренги монстрів, що йдуть маршем у намордниках.

Я наче спостерігала все це збоку, дивлячись на дітей крізь залите дощем віконце, що було десь на даху, але я бачила кайданки та ланцюги. Я все бачила.

Я не така, як вони. Будь ласка, будь ласка, будь ласка...

Я впала на коліна і, зіпершись руками об підлогу, силкувалася не зблювати. Рука лікаря досі тримала мене за потилицю.

— Я Зелена, — шморгнула я, і ці слова майже загубилися в гудінні приладу. Раніше світло теж було яскравіше, але зараз перед моїми очима лише рябіло. Я дивилась у його порожні очі, прагнучи лише одного — щоби він мені повірив. — Я Зелена... *будь ласка, будь ласка...*

Але мені ніколи не забути мамине обличчя і посмішку того хлопчика з розбитим ротом, котрий наче побачив у мені щось рідне. Я знала, хто я насправді.

— Зелена...

Від звучання цього голосу я звела очі вгору. Я дивилася на нього, а він своєю чергою на мене, але погляд його був каламутний. Зараз він щось бурмотів, але бурмотів так, наче його рот був набитий кашею і слова йому доводилося пережовувати.

— Я...

— Зелена, — мовив він, труснувши головою. Зараз наче впевненіше. Я так і сиділа на підлозі, коли він пішов, щоби вимкнути пристрій, і була настільки приголомшена, коли він повернувся і знову всівся за стіл, що навіть забула заплакати. І лише тоді, коли він, узявши зелену фарбу й намалювавши величезний зелений ікс на сорочці, передав ту сорочку мені, я згадала, що можна дихати.

Усе буде гаразд, — переконувала я себе, йдучи назад по холодному коридору, спускаючись униз сходами, де на мене чекали такі ж дівчата і чоловіки у формі. І лише пізно вночі, лежачи на своєму ліжку, я усвідомила, що в мене був єдиний шанс утекти — і я ним не скористалася.

3

Саманту — Сем — і мене поселили в Боксі 27, як і решту дівчат з нашого автобуса, яких класифікували Зеленими. Загалом чотирнадцять, хоча наступного дня прибули ще двадцять. Згодом, за тиждень, нас було вже понад тридцять, й вони почали заселяти ще одну дерев'яну будівлю, вздовж якої тягнулася втоптана і вряди-годи грузька основна дорога.

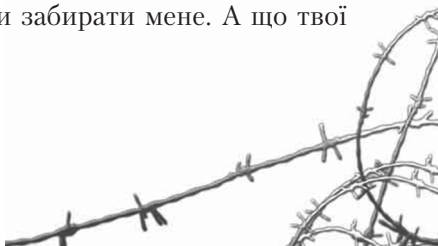
Ліжка були позначені за абеткою, тому Сем опинилась просто наді мною — маленька втіха, зважаючи на те що решта дівчат навіть нігтика їй були не варті.

Першу ніч вони або приголомшено мовчали, або плакали, шморгаючи носами. У мене не було вже більше часу на сльози. У мене були питання.

— Що вони робитимуть з нами? — прошепотіла я до неї. Ми спали в дальньому лівому кутку боксу, куди була вкинена наша двояруска. Мабуть, стіни цієї ветхої споруди зводили нашвидкуруч, бо їй вже недовго лишилося. Час від часу крізь шпари всередину залітав крижаний вітер, кружляючи в безгомінні заблукалі сніжинки.

— Поняття не маю, — промовила вона тихо. Через кілька ліжок одна дівчинка нарешті заснула, і її хропіння стало непоганим прикриттям для нашої розмови. Коли ССПівці провели нас сюди, то одразу ж застерегли: не розмовляти і не полишати бокс після вимкнення світла, не використовувати свої ненормальні здібності, байдуже — зумисно чи випадково. Тоді вперше я почула, щоби хтось називав наші дії «ненормальними здібностями» замість коректного «симптоми».

— Мабуть, триматимуть нас тут доти, допоки не придумують, як вилікувати, — вела далі Сем. — Принаймні так сказав мій тато, коли солдати прийшли забирати мене. А що твої батьки казали?

У мене досі тремтіли руки, і щоразу, коли я заплющувала очі, переді мною поставав пустопорожній погляд ученого. Згадка про батьків тільки посилила головний біль.

Не знаю, чому я збрехала. Мабуть, брехати простіше, ніж говорити правду — чи, може, тому що десь я здогадувалася, що *це і є* правда правд.

— Мої батьки померли.

Вона різко втягнула повітря крізь зуби.

— Я би хотіла, щоби мої теж померли.

— Та ти що?!

— Це ж вони мене сюди послали, хіба ні? — Її голос набирав небезпечних обертів. — Вони ж явно прагнули *мене* позбутися.

— Я в це не вірю, — промовила я і нараз затнулась: а хіба мої батьки теж не хотіли мене позбутись?

— Пусте, все добре, — мовила вона, хоча зрозуміло, що нічого доброго не було і більше ніколи не буде. — Ми залишимось тут і триматимемось разом, а коли вийдемо, то поїдемо куди нам заманеться, і нас ніхто не зупинить.

Колись моя мама казала, що інколи того, що ти просто промовиш уголос, достатньо, аби це справдилося. Я не надто в таке вірила, але коли Сем про це заговорила, той запал, що крився за її словами, змусив мене змінити думку. Мені раптом здалося, що все, можливо, діє саме так, що навіть якщо я не повернуся додому, то все одно не пропаду, якщо триматимусь її. Я йтиму вслід за Сем, а вона торуватиме дорогу; я зоставатимусь у її тіні, поза полем зору ССПівців, намагаючись не привертати їхню увагу.

Це спрацьовувало впродовж п'яти років.

П'ять років видаються цілим життям, якщо один день перетікає в інший, а твій світок обмежений сірою загорожею, через яку проходить електричний струм, і складається із ряду ветхих будівель на дві милі та багнуки під ногами. Я ніколи не була щасливою в Термонді, але завдяки Сем моє життя було стерпним. Це вона закочувала очі, коли Ванесса, наша співмешканка в боксі, хотіла обтяти собі волосся садовим секатором, щоби виглядати «стильніше». «Для кого, — пробурмотіла тоді Сем, — для власного відображення у дзеркалі?» Це вона корчила міни за спиною ССПівця, котрий нагримав на неї за те, що вона знову розвела балачки; і це вона наполегливо,

але ласкаво приземляла дівчат, коли в них надто розігравалася уява щодо того, що ССПівці візьмуть і відпустять нас.

Ми із Сем були реалістками. Ми знали, що з табору не вийдемо. Мрії призводили до розчарування, а розчарування — до такої депресії, від якої важко було вибавитися. Краще вже нидіти в сірості, ніж дозволити темряві поглинути тебе.

По двох роках життя в Термонді запрацювала Фабрика. «Небезпечних» дітей їм так і не вдалося вилікувати, тож вони змушували їх працювати вночі, але на цьому так звані «покрощення» не закінчились. Вони дійшли думки, що табір повинен бути цілком «самодостатнім». З того часу ми самостійно вирощували городину і готували собі їжу, прибирали в душових, шили уніформи собі й навіть одяг для наглядців.

Цегляне приміщення стояло в самому кінці на західному боці табору, замикаючи довжелезний прямокутник Термонда. Нас змусили рити котлован під фундамент, проте будівництва не довірили. Ми лише спостерігали, як поверх за поверхом росте будівля, і мудрували, що це таке і як воно вплине на наші життя. Все змінилося, коли, наче парашутики кульбаби на вітрі, почали розлітатися чутки, буцімто науковці знову повертаються до своїх експериментів. Дехто вважав, що в цю будівлю запроторять Червоних, Помаранчевих і Жовтих, коли ті повернуться; а дехто припускав, що вона стане саме тим місцем, звідки нам уже не буде суджено вийти.

— З нами все буде добре, — сказала мені якось увечері Сем, якраз перед тим, коли вимкнули світло. — Хай там що, чуєш?

Але добре не було. Ні тоді, ні тепер. На Фабриці ніхто не розмовляв, а от поза нею — знаходили способи. Власне, єдиний час коли нам було дозволено розмовляти одне з одним — це час перед тим, як у нашому боксі вимикали світло. А поза боксом — робота, покірність і мовчання. Але не можна ж роками жити серед людей, не придумавши власної потаємної мови, навіть якщо вона складається лише з усмішок і виразних поглядів. Але навіть сьогодні, на мить відірвавшись від начищення чи шнурування черевиків, чи пришивання гудзиків до солдатських уніформ, можна було метнути погляд на дівчину навпроти — ту, котра напередодні сказала про тебе щось гидке, — це було промовистіше за всякі слова.

Власне, Фабрика не була справжньою фабрикою. Мабуть, краще було би назвати її Складом хоч би й тому, що будівля складалась лише з одного величезного приміщення, у якому над виробничою площею знаходилося щось на кшталт підвісного помосту. Будівельники вирішили, що тут буде достатньо чотирьох великих вікон — на західній і східній стінах, але оскільки взимку приміщення не опалювалось, а влітку кондиціонери не працювали, то ці вікна більше пропускали всередину холоду, ніж сонячного світла.

Табірні наглядачі намагались облаштувати все якомога простіше, відтак уздовж усього приміщення на вкритій пилюкою бетонній підлозі столи були вишикувані рядами. Того ранку на Фабриці нас працювало кілька сотень, усі Зелені. З підвісного помосту за нами наглядали десять ССПівців, кожен зі своєю чорною гвинтівкою. Ще десятеро знаходилися з нами.

Відчувати, як за тобою зусібіч стежать чужі очі, нервувало не більше, ніж зазвичай. Але напередодні я погано спала, хоча до цього цілий день пропрацювала в саду. Я заснула з головним болем, а прокинулася вся розбита приступом лихоманки, від чого у голові туманилось, а на додачу — почало дерти в горлі. Здавалося, що мої руки разом із пальцями геть задерев'яніли.

Я знала, що справи кепські, проте, немов потопельник, намагалася втриматися на плаву. Що краще я намагалася працювати, силкуючись, так би мовити, тримати голову над водою, тим знесиленішою і повільнішою я ставала. Через якийсь час навіть просте стояння було понад мої сили, відтак мені довелося зіпертися на стіл, щоби не шубовснути чайкою вниз. Зазвичай у таких ситуаціях я примудрялася працювати зі швидкістю равлика. Зрештою, нічого надважливого нам все одно не давали, та й терміни для виконання робіт були терпимі. Всі ці наші роботи були лише імітацією діяльності, що мала на меті чимось зайняти наші тіла й умертвити нудьгою наші уми. Сем називала це «примусовою рецесією» — хоча нас випускали із боксів і «фабрична» праця не була настільки важкою чи втомливою, як у саду, проте ніхто не мав охоти потрапляти сюди.

Надто коли поряд з'являлися підбурювачі.

Я відчула спиною його присутність задовго до того, як він почав перераховувати переді мною сяючі ваксою черевики.

Від нього смерділо приправленим м'ясом і машинним мастилом, що стривожило мене ще до того, як я вчула запах сигарет. Я намагалася випростатись під вагою його погляду, хоча почувалася так, немовби він ткнув мені поміж лопаток свої кулаки.

«П'ятнадцять, шістнадцять, сімнадцять...» Як їм вдавалося, щоби навіть звичайні цифри звучали як насміх?

У Термонді нам не дозволяли торкатися солдатів, але це не означало, що їм заборонено торкатися нас. Чоловік підійшов на два кроки ближче. Торкнувшись носами своїх черевиків — таких самих, як ті, що стояли на моєму столі, — зап'ятоків моїх звичайних білих сліпонів. Коли ж я промовчала, він поклав на плече руку, начебто розглядаючи мою роботу, і притиснувся до мене. *Заникайся*, — мовила я сама до себе, згорбившись і дивлячись тільки перед собою, — *заникайся і зникни*.

— Це все до одного місця, — проричав за спиною солдат. Від його тіла йшло стільки тепла, що ним можна було би обігріти всю будівлю. — Ти все робиш неправильно. Дивися *і вчися*, дівко!

Тільки зараз я вперше скоса глянула на нього, коли він вихопив з моєї руки замазану поліролом ганчірку і присунувся ще ближче. Чоловічок виявився кудим, лише на дюйм чи два вищим за мене, з носом-оцупком і щокми, які, здавалось, ляскають із кожним його вдихом-видихом.

— *Отак* треба, — казав він, протираючи взятий черевик. — *Дивись* на мене!

Фокус полягав у тому, що нам, крім усього іншого, забороняли дивитися солдатам просто в очі.

Я почула притлумлений смішок — не дівчат, а ССПівців, котрі встигли зібратися за його спиною.

Я почувалась так, ніби закипаю зсередини. Надворі був грудень, отже, температура на фабриці не перевищувала чотирьох градусів тепла, проте по моїх щоках струменів піт, а з горла виривався важкий, задушливий кашель. Сем не могла відірватися від своєї роботи, але я помітила, як вона час від часу позиркує в мій бік, силкуючись оцінити ситуацію. Вона червоніла від люті, що хвилиною здіймалась з шиї до обличчя, тож я могла лише уявити, які слова вона притлумлює в собі. Її кістявий лікоть торкнувся мого, немов нагадуючи, що вона поруч.

А потім я відчула, як той самий солдат за мою спиною погладжує мою руку і плече, одночасно обережно і болісно повільно ставлячи на мій стіл черевик.

— А ось ці черевики, — повільно промуркотів він, копнувши пластмасовий контейнер, в якому лежало вже готове взуття, — ти зашнурувала?

Якби я не знала, як мене за це покарають, то я б розридалась. І що довше я там стояла, тим дурнішою і присоромленішою почувалась, але не могла зронити навіть словечка. Не могла поворухнутися. За зціпленими зубами мій язик наче набряк, ставши вдвічі більшим, ніж зазвичай. Думки в моїй голові настирливо зумкотіли, утворюючи одне каламутне хмаровиння. Перед очима все пливло.

І знову іржання за спиною.

— Шнування нікудишне! — Він взявся обіймати мене вже лівою рукою, допоки не залишилось навіть дюйма його тіла, яке би не притиснулося до мене. В моєму роті з'явився якийсь новий присмак — чогось кислого.

За столами запанувала цілковита тиша.

Моє мовчання тільки під'юджувало його. Раптом він ухопив контейнер і перевернув його, зі страшенним шумом розсипавши десятки черевиків по всьому столу. Тепер за цим дійством спостерігала вся фабрика. Мені здавалося, що мене взяли і викинули під безжальне світло.

— Нікудишне, нікудишне, нікудишне, *нікудишне!* — наспівував він, розкидаючи черевики навколо. Хоча насправді все було як слід. Черевики були ідеальними. Зрештою, це були просто черевики, хоча я знала, чії ноги в них взуватимуться. Мені стало розуму не послати його в дупу.

— Зелена, чи ж ти, крім того, що німа, ще й оглухла?

І раптом, наче грім серед ясного неба, чітко пролунав голос Сем:

— Це мій контейнер.

І тоді лише одна думка промайнула в моїй голові: *ні, тільки не це!*

Я відчула, як солдат за мою спиною, сіпнувшись, відсахнувся назад. Вони завжди поводитись так, дивуючись, що ми досі ще вміємо говорити, використовувати слова проти них.

— Що ти сказала? — гаркнув він.

Я помітила, як на її губах народжується образа. Вона крутила її язиком, немов лимонну карамельку.

— Ти мене почув. Чи, може, від запаху поліролі твій мозок уже втратив останню клепку?

Я знала, чого вона сподівалася, коли невідривно дивилася на мене. Я знала, чого вона прагне. Того самого, що вона дала мені, — підтримки.

Я позадкувала, обома руками тримаючись за живіт. *Не роби цього!* — промовляла я сама до себе. — Не роби. *Вона сама впорається.* Сем нічого було приховувати, та й відваги їй вистачало, але щоразу, коли вона так вчиняла, захищаючи мене, я аж терпла від страху, відчуваючись так, немов зраджую її. І знову мої слова застрягли десь поміж обережністю і страхом. Якби вони зазирали в мою справу, якби побачили там прогалини і поклопоталися їх заповнити, жодне покарання, що чекало на Сем, не порівнюване з тим, що вони вчинили би зі мною.

Принаймні я так себе заспокоювала.

Правий кутик губ хлопця опустився вниз, перетворюючи зловісну посмішку на знуцальну.

— У нас тут знайшлася забавка.

Ну ж бо, ну ж бо, Рубі! Ці слова лунали в нахилі її голови, у напружених плечах. Вона не розуміла, що трапиться зі мною опісля. Я не була такою відважною, як вона.

Не можу. Мені не треба було навіть озвучувати це. Вона легко прочитала ці слова на моєму обличчі. Я побачила в її очах розуміння навіть ще до того, як ССПівець, ступивши уперед, взяв її за руку, відтягуючи від столу та від мене.

Озирнися, — благала я. З кожним кроком її білявий хвостик метлявся з боку на бік, злітаючи понад головою ССПівця, котрий виводив її з Фабрики. *Озирнися.* Я потребувала, щоби вона побачила, як мені шкода, відчула, як стискається моє серце в грудях, як мене нудить і лихоманить. Кожна відчайдушна думка, що промайнула в моїй голові, сповнювала мене ще більшою відразою до самої себе. Прикуті до мене очі мимовільних глядачів поступово відверталися, а солдат більше не озирнувся, щоби довершити свій особистий різновид тортур. Не залишилося нікого, хто би побачив мої сльози; багато років тому я навчилася плакати тихенько, не привертаючи

Літературно-художнє видання

БРАКЕН Александра

Темні уми

Роман

Керівник проекту *В. А. Тютюнник*
Відповідальний за випуск *О. В. Приходченко*
Редактор *Б. Б. Щавурський*
Художній редактор *А. В. Ачкасова*
Технічний редактор *В. Г. Євлахов*
Коректор *А. В. Таланова*

Підписано до друку 25.06.2018. Формат 84x108/32.
Друк офсетний. Гарнітура «Petersburg». Ум. друк. арк. 21.
Наклад 4000 пр. Зам. № .

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61140, Харків-140, просп. Гагаріна, 20а
E-mail: cop@bookclub.ua

Віддруковано у ПРАТ «Харківська книжкова фабрика «Глобус»»
61052, м. Харків, вул. Різдяна, 11.
Свідоцтво ДК № 3985 від 22.02.2011 р.
www.globus-book.com

- за телефонами довідкової служби (050) 113-93-93 (МТС); (093)170-03-93 (life); (067) 332-93-93 (Київстар); (057) 783-88-88

- на сайті Клубу: www.bookclub.ua
- у мережі фірмових магазинів див. адреси на сайті Клубу або за QR-кодом

Надсилається безоплатний каталог

Запрошуємо до співпраці авторів
e-mail: publish@ksd.ua

**Запрошуємо до співпраці художників,
перекладачів, редакторів**
e-mail: editor@ksd.ua

**Для гуртових
клієнтів**

Харків
тел./факс +38(057)703-44-57
e-mail: trade@ksd.ua

Київ
тел./факс +38(067)575-27-55
e-mail: kyiv@ksd.ua

Бракен А.

Б87 Темні уми : роман / Александра Бракен ; перекл. з англ. Ю. Григоренко. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2018. — 400 с.

ISBN 978-617-12-5131-1

ISBN 978-1-4231-5737-3 (англ.)

Десятирічна Рубі вижила після загадкової епідемії та набула надприродних здібностей, які поки що не може контролювати. Вцілілих дітей за ступенем загрози для суспільства ділять на Зелених, Жовтих, Синіх, Помаранчевих і, найнебезпечніших, Червоних. Майже шість років, проведених у Термонді — спеціальному «реабілітаційному» таборі для незвичайних дітей, Рубі маскувалася під Зелену, а тепер їй загрожує викриття та смерть. Дівчина не здогадується, що її врятовують і вона, ризикуючи життям, разом з іншими вцілілими дітьми шукатиме таємничий Іст-Рівер...

УДК 821.111(73)